

PATVIRTINTA Veiverių A.Kučingio meno mokyklos direktoriaus 2015-08-31 įsakymu Nr. V- 37

VEIVERIŲ ANTANO KUČINGIO MENO MOKYKLOS FORMALŪJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO PAGRINDINIO MUZIKINIO UGDYMO SMUIKO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklos pavadinimas – Prienų r. Veiverių Antano Kučingio meno mokykla, trumpasis mokyklos pavadinimas – Veiverių A.Kučingio meno mokykla. Mokykla įregistruota Juridinių asmenų registre, juridinio asmens kodas - 191553816.
2. Mokyklos teisinė forma - biudžetinė įstaiga.
3. Priklausomybė - savivaldybės mokykla.
4. Mokyklos savininkas - Prienų rajono savivaldybė, savivaldybės kodas - 111107225, adresas - Laisvės a.12, LT-59126, Prienai).
5. Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Prienų rajono savivaldybės taryba.
6. Mokyklos buveinė – Kauno g.54, Veiveriai, Prienų rajonas.
7. Mokyklos grupė ir tipas - neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla.
8. Mokyklos paskirtis – vaikų ir suaugusiųjų meninis bei muzikinis ugdymas pagal ilgalaikes ir kryptingas neformalaus švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas.
9. Formalųjį švietimą papildančio muzikinio ugdymo programa (toliau-Programa) parengta remiantis LR Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. sausio 27 d. Įsak. Nr. V-48 „Dėl rekomendacijų dėl meninio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo patvirtinimo“;
LR Švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. Įsak. Nr. V-1214 „Bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu“.

II. PROGRAMOS SANDARA, TRUKMĖ, APIMTIS

10. Programą gali rinktis 8-19 metų mokiniai, baigę FŠPU pradinio muzikinio ugdymo smuiko programą, besimokantys pagal bendrojo ugdymo programas, norintys įgyti ir plėtoti muzikines kompetencijas.
11. Programą sudaro branduolio dalykai ir pasirenkamieji dalykai, kurių ugdymo turinys glaudžiai siejasi tarpusavyje.
12. Branduolio dalykai yra privalomi, pasirenkamieji - neprivalomi, juos mokykla siūlo atsižvelgdama į mokinių poreikius ir mokyklos galimybes.
13. Branduolio ir pasirenkamiesiems dalykams skiriamos valandos numatomos mokyklos ugdymo plane.
14. Programos trukmė - 4 metai.

15. Programos sandara:

Programa	Programos sudėtis	Mokomasis dalykas	Trukmė	Savaitinių val. skaičius	Viso valandų per metus
Pagrindinio muzikinio FŠPU programa	Programos branduolys (privalomi dalykai)	Muzikavimas	4 m. m.	2	70
		Solfedžio	4 m. m.	1 - 2	35 - 70
	Pasirenkamieji dalykai	Antrasis muzikinis instrumentas	1 – 4 m. m.	1	35
		Instrumentinis ansamblis	1 – 4 m. m.	1 - 2	35 - 70
		Vokalinis ansamblis	1 – 4 m. m.	1 - 2	35 - 70

16. Programoje numatytų privalomųjų ir pasirenkamųjų dalykų turinys, turinio apimtis, mokinių pasiekimai, formuluojami VI-ame skyriuje.

17. Pagal šią programą, smuiko ir antro muzikinio instrumento dalyko mokytojas rengia mokinio individualaus ugdymo planą pusmečiui, mokiniai ugdomi individualiai.

18. Kitų dalykų: solfedžio, ansamblių turiniui įgyvendinti mokytojai rengia ilgalaikį (metų) planą. Ugdymas organizuojamas grupėje.

III. PROGRAMOS PASKIRTIS, TIKSLAS, UŽDAVINIAI, RENGIMO PRINCIPAI

19. Programos paskirtis- sudaryti palankias sąlygas sistemiskai plėtoti programą pasirinkusių mokinių bendrąsias muzikines, smuiko dalykines bei kitas bendrąsias mokinio kompetencijas.

20. Programos tikslas- nuosekliai ir kryptingai ugdyti mokinių prigimtinius muzikinius gebėjimus, asmenines galias, suteikti pasirinkto muzikos dalyko ir bendrąsias kompetencijas, kurių reikia produktyviam dalyvavimui šiuolaikiniame kultūriniame gyvenime ir pasirenkant profesiją.

21. Programos uždaviniai:

21.1. plėtoti mokinių prigimtinius muzikinius gebėjimus bei muzikos raiškos įgūdžius;

21.2. ugdyti mokymuisi visą gyvenimą reikalingas dalykines ir bendrąsias kompetencijas;

21.3. užtikrinti galimybę mokiniui, atsižvelgiant į jo poreikius, iš dalies pasirinkti programos turinį.

22. Programos rengimo principai:

22.1. individualizavimo - atsižvelgiama į mokinio pasiekimus, mokymosi ypatumus, gabumų raidą;

22.2. šiuolaikiškumo ir dermės- derinamos tradicijos ir ugdymo naujovės;

22.3. kūrybingumo ir iniciatyvumo- ugdomas mokinių kūrybinis mąstymas, atsakomybės už savo mokymosi rezultatus prisiėmimas, muzikinės raiškos pasiekimų pristatymo visuomenei gebėjimai.

23. Programos įgyvendinimo metu bus ugdomos šios mokinių kompetencijos:

- 23.1. muzikavimo;
- 23.2. improvizavimo ir kūrybos pradmenų;
- 24. Kompleksinė įvairių muzikinių veiklų plėtotė svariai prisideda prie bendrųjų mokinio kompetencijų ugdymo:
 - 24.1. iniciatyvumo ir kūrybingumo;
 - 24.2. asmeninės atsakomybės;
 - 24.3. socialinės;
 - 24.4. komunikavimo;
 - 24.5. mokėjimo mokytis;
 - 24.6. kultūrinės.

IV. TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

- 25. Siekiant Programos dermės su kitomis muzikos krypties programomis, Programos dalyvių amžius, trukmė, rengimo principai, uždaviniai, mokymosi formos, struktūra, mokinių pasiekimai siejami su specializuoto ugdymo krypties programa (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programa), gali būti siejama su profesinės linkmės muzikinio ugdymo moduliu, pagrindinio ugdymo muzikos dalyko bendrosiomis programomis.
- 26. Pagrindinė ugdymo forma- individuali/grupinė pamoka. Siekiant įgyvendinti konkrečios pamokos uždavinius, gali būti pasirenkami skirtingi pamokų tipai: techninė, kūrybinė, mišri pamoka, monopamoka, pamoka-repeticija.
- 27. Muzikavimo dalyko ugdymo turinys individualizuojamas (sudarant mokomąjį repertuarą) atsižvelgiant į mokinio gebėjimų ypatumus, pasiekimus, poreikius.
- 28. Branduolio ir pasirenkamųjų dalykų ugdymo turinys glaudžiai siejasi, taikoma tarp dalykinė integracija.
- 29. Mokytojas, siekdamas atskleisti mokinio individualybę, ugdymo proceso metu taiko įvairias mokymo (si) strategijas ir metodus:
 - 29.1. informacinius;
 - 29.2. praktinius;
 - 29.3. kūrybinius / žaidybinius;
 - 29.4. demonstravimo;
 - 29.5. integruoto ugdymo;
 - 29.6. aktyviuosius mokymo metodus.
- 30. Siekiant užtikrinti mokymosi pažangą, kritinį mąstymą, ugdoma mokymosi mokytis kompetencija, skatinamas savarankiškas mokymasis.
- 31. Programai įgyvendinti kuriama šiuolaikinė mokymosi aplinka ir mokymo priemonės:
 - 31.1. mokinio pasirinktas muzikos instrumentas, klasėje klavišinis muzikos instrumentas (pianinas, elektrinis pianinas), kompiuteris su interneto prieiga ir garso klausymosi įranga;
 - 31.2. grupinių užsiėmimų patalpose- fortepijonas ar pianinas, lenta (interaktyvi lenta, vaizdo projektorius), kompiuteris su interneto prieiga, garso klausymosi įranga;

V. PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

- 32. Pasiekimų ir pažangos vertinimas yra grindžiamas individualios pažangos vertinimo principu, lyginami mokinio pasiekimai su ankstesniais.

33. Mokinių ugdymo pažanga ir pasiekiami vertinami pagal mokykloje galiojančią Mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarką.

VI. SMUIKO PROGRAMOS TURINYS

VI.1 MUZIKAVIMAS

34. Muzikavimo paskirtis – tobulinti muzikavimo smuiku įgūdžius.

35. Muzikavimo tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti instrumentinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.

36. Muzikavimo uždaviniai:

36.1. gilinti muzikinius gebėjimus ir kūrybiškumą;

36.2. tobulinti instrumento valdymo įgūdžius;

36.3. tobulinti instrumento muzikinės kalbos vartojimo įgūdžius;

36.4. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.

37. Muzikavimo veiklos sritys:

37.1. muzikavimo technikos įvaldymas;

37.2. muzikos kūrinių interpretavimas;

37.3. muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

38. Muzikavimo mokymo trukmė – 4 metai.

39. Muzikavimo mokymas:

39.1. muzikavimo pamokos vyksta mokantis individualiai - skiriamos 2 valandas per savaitę;

40. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - muzikavimo technikos įvaldymas	
Nuostata – tobulinti muzikos kūrinių atlikimo gebėjimus	
Esminis gebėjimas – tobulinti atlikimo techniką, atliekant vis sudėtingesnę repertuarą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius.	1.1.1. Tikslingai vartoti ir paaiškinti muzikos kalbos priemones; 1.1.2. Naudoti teisingą aplikatūrą, alteraciją, galėti paaiškinti nuorodas; 1.1.3. Įvardyti kūrinio formos elementus.
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius.	1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus; 1.2.2. Naudoti ir gebėti paaiškinti muzikos instrumento galimybes formuojant kokybišką garsą.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesnę muzikinę tekstą	
Esminis gebėjimas – atliekant kūrinį taikyti muzikos kūrinių atskleidimo išraiškos priemones	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Išraiškingai atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	2.1.1. Atpažinti ir nustatyti kūrinių žanrą, tinkamai jį interpretuoti; 2.1.2. Apibūdinti atliekamo kūrinio formą; 2.1.3. Stengtis kuo tiksliau atlikti kūrinio faktūros reikalavimus (ritmas, garsas, štrichai);

	<p>2.1.4. Apibūdinti ir perteikti atliekamų kūrinių emocijas;</p> <p>2.1.5. Demonstruoti kūrybiškumą, savarankišką mąstymą, sprendžiant kylančius meninius uždavinius.</p>
2.2. Lavinti skaitymo iš lapo įgūdžius.	2.2.1. Savarankiškai analizuoti ir atlikti nežinomą muzikinį tekstą.
2.3. Improvizuoti ir kurti muzikines kompozicijas.	<p>2.3.1. Žinoti improvizavimo ir komponavimo principus;</p> <p>2.3.2. Išskirti muzikos kūrimo priemones ir būdus;</p> <p>2.3.3. Pristatyti savo kūrybinę idėją ir jai įgyvendinti pasirinktas muzikos išraiškos priemones;</p> <p>2.3.4. Gebėti užrašyti ir viešai atlikti savo kūrinių.</p>
3. Veiklos sritis - muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – viešai atlikti muzikinius kūrinius klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose, konkursuose ir kt.	<p>3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą programą mokyklos ar miesto (rajono) renginiuose;</p> <p>3.1.2. tinkamai elgtis scenoje;</p> <p>3.1.3. žinoti konkursų, festivalių paskirtį, reikalavimus ir juos vykdyti.</p>
3.2. Vertinti savo ir kitų pasirodymus.	<p>3.2.1. Sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ar draugų atlikimą (išskiriant privalumus ir trūkumus);</p> <p>3.2.2. žinoti, stebėti ir vertinti aplinkoje vykstančius muzikinius reiškinius.</p>

41. FŠPU smuiko dalyko turinio apimtis ir vertinimas:

Klasė	Pusmetis	Kūrinių skaičius per mokymosi metus					Vertinimo formos		Pastabos
		Gamos	Etiudai	Polifoniniai kūriniai	Stambios formos kūriniai	Pjesės, ansambliai	Techninė įskaita	Akademinis koncertas	
I (IV)	I	E-cis	1-2	1	1	1-2	Gamos, etiudas mintinai	2 kūriniai mintinai:	
	II	As-f	1-2	1	1	1-2	Gamos	2 kūriniai mintinai:	
II (V)	I	H-gis	1-2	1	1	1-2	Gamos, etiudas mintinai	2 kūriniai mintinai:	
	II	Des-b	1-2	1	1	1-2	Gamos	2 kūriniai mintinai:	
III (VI)	I	Fis-dis	1-2	1	1	1-2	Gamos, etiudas mintinai	2 kūriniai mintinai:	
	II	Ges-es	1-2	1	1	1-2	Gamos	2 kūriniai mintinai:	
IV (VII)	I	Kartojimas	1	1	1	2	-	I perklausa	Visus mokslo metus rengiama baigiamųjų egzaminų programa.
	II	Kartojimas	-	1	1	2	-	II, III perklausos; Baigiamasis egzaminas.	

42. Mokinių atsiskaitymai ir egzaminai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

43. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.1

VI.II SOLFEDŽIO

44. Solfedžio paskirtis – sudaryti palankias sąlygas sistemiskai plėtoti mokinio prigimtinius bendruosius muzikinius gebėjimus, suteikti bendrųjų ir muzikinių kompetencijų.

45. Solfedžio tikslas – plėtoti bendruosius muzikinius gebėjimus: ritmo, dermės, intonavimo pojūtį, klausą, muzikinę atmintį.

46. Solfedžio uždaviniai:

46.1. tobulinti intonavimo įgūdžius, derminių pojūtį;

46.2. toliau lavinti metro bei ritmo pojūtį ir suvokimą;

46.3. turtinti muzikos sąvokų žodyną, žinoti ženklų ir simbolių reikšmes ir gebėti juos pritaikyti, užrašant muzikinį tekstą ar savo sukurtą muzikos melodiją.

47. Solfedžio veiklos sritys:

47.1. intonavimas;

47.2. ritmavimas;

47.3. muzikos tekstų klausymas, atpažinimas ir užrašymas.

48. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - intonavimas	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Sudaryti intervalus ir akordus dermėse, žinoti jų ypatumus; 1.1.2. Žinoti intervalų ir akordų sandarą; 1.1.3. Žinoti raidinių akordų pavadinimų sudarymo principus.
1.2. Tiksliai solfedžuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse.	1.2.1. Žinoti dermių ypatumus ir skirtumus; 1.2.2. Išlaikyti tempą.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas, girdėti kitą balsą.	1.3.1. Žinoti polifoninės ir homofoninės muzikos atlikimo ypatumus.
2. Veiklos sritis - ritmavimas	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.1.1. Nustatyti ir išvardyti panaudotus metrus; 2.1.2. Išlaikyti tempą; 2.1.3. Žinoti pagrindines dirigavimo schemas.
2.2. Sukurti ir atlikti ritmo darinius sudėtiniuose ir kintamuosiuose metruose.	2.2.1. Užrašyti sukurtus ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus. 2.2.2. Paaiškinti metroritminius elementus ir natų grupavimo principus.
3. Veiklos sritis - muzikos teksto klausymas, atpažinimas ir užrašymas	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.1.1. Nusakyti muzikos teksto metrą, tonaciją, dermę; 3.1.2. Atpažinti, įvardyti ir užrašyti intervalus, akordus, harmoninius junginius.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudotis muzikos užrašymo ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. Skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją.

49. Solfedžio turinio apimtis

Kl./ Pus-metis	Žinios ir supratimas	Intonavimas	Ritmavimas	Muzikos tekstų klausymas atpažinimas ir užrašymas
I (IV) I p.	Paprastieji metrai. (vienvardės tonacijos (skirtumai ir panašumai). S ir D kvintakordų apvertimai dermėje, K ₄₆ ; d.6, m.6 nuo garso; trigarsių (M ₅ ,M ₆ ,M ₄₆ ,m ₅ , m ₆ ,m ₄₆) sudarymas nuo garso ↑↓; Homofoninė ir polifoninė muzika.	Tonacijos E ir cis (n.h.m.); intonuoja žinomose tonacijose S ir D apvertimus, juos sprendžia. Transponuojančios sekvencijos su M ₅ ,M ₆ ,M ₄₆ ,m ₅ , m ₆ ,m ₄₆ ↑↓. Dvibalsiai harmoniniai junginiai.	Dirigavimas 2/4, 2/8, 3/4,3/8 metruose. Triolė. Sinkopė tarp aštuntinių ir kt.	suranda nuo "la" vienvardes tonacijas. Atpažįsta dermėje pavienius akordus- T, S ir D; Girdi kadencijoje K ₄₆ .
I (IV) II p.	Kitos metrų rūšys (sudėtiniai ir mišrūs) Kintamoji dermė (mažoras ir lygiagretus minoras); d.7 ir m 7 dermėje ir nuo garso. Septakordo sąvoka. D ₇ , VII ₇ , VII _{o7} , (kiekybinė sandara, sprendimas).	Tonacijos As-f Tonalinė sekvencija su septakordu; Transponuojanti sekvencija su d.7 ir m 7. Intonuoja dermėje D ₇ , VII ₇ , VII _{o7} , su sprendimu.	Dirigavimas 4/4 ir 6/8 metruose. Natų grupavimo ypatumai.	Įvardina muzikoje dermės pasikeitimą; analizuoja harmoninius junginius su žinomais akordais; Sudaro ir intonuoja harmoninius junginius su S ir D apvertimais, K ₄₆ bei D ₇ .
II (V) I p.	Harmoninis mažoras; Būdingieji Harm. mažoro ir minoro intervalai (pd.2 ir sm.7) dubuldiezas. D ₇ , VII ₇ , VII _{o7} nuo garso, raidinis žymėjimas.	Tonacijos H-dur (n.h.)-gis-moll (n.h.) Jose-(pd.2 ir sm.7)	Užlaikymas-lyga tarp taktų; sudėtingesni prieštakčiai ir užtakiai.	Skiria harmoninį mažorą ir minorą.
II (V) II p.	Melodinis mažoras; Dubulbemolis. Būdingieji Harm. mažoro ir minoro intervalai (pd.4 ir sm.5)	Tonacijos Des-dur (n.h.m) ir b-moll (n.h.m) Jose-(pd.4 ir sm.5) Solfedžiuoja melodijas	Kiti sudėtiniai metrai- 9/8 ir 12/8 metrai, dirigavimo schemas prastinimo principas); natų grupavimas.	Atpažįsta ir įvardina 3 mažoro ir minoro rūšis, būdinguosius intervalus bei D ₇ ,56,34,2 dermėje.
III (VI)	Pentatonika (dur-moll), D ₇ ,56,34,2 nuo garso. Raidinis D _{56,34,2}	Tonacijos Fis ir dis; Melodijos	Lyga takto viduje ir kt. Dvibalsiai rit-	Atpažįsta ir įvardina pentatoniką.

I p.	žymėjimas.	(vienbalsės ir dvibalsės).Solfedži avimas iš lapo.	miniai pratimai.	D _{7,56,34,2} ;nuo garso. Kuria ir užrašo sakinio apimties a)vienbalsės melodijas diatoninėse dermėse; b)dvibalsius ritminius pratimus.
III (VI) II p.	Kintamas metras. Enharmonizmas, Sms nuo garso Raidinis sms ir alteruotų akordų raidinis žymėjimas.	Ges-es	Dirigavimas kintant metru.	Analizuoja klausa ir įvardina muzikoje metro pokyčius.
IV (VII) I p.	Kita netradicinė natų dalyba (kartuolė, kvintuolė, septuolė ir kt); Kvintų ratas. Chromatizmo sąvokos. Alteruotos dermės sąvoka, melodijos aliteracija; Melizmos (foršlagas, trelis, grupetas).	Tonacijos (3rūšių) Cis-ais; Vienbalsės ir daugiabalsės melodijos (intervalų ir akordų sekos) su ar chromatizmais, vokaliai nesudėtingomis melizmomis.	Vienbalsiai ir dvibalsiai ritminiai pratimai. Su netradicinės dalybos ritminėmis grupėmis.	Įvardina skambančioje muzikoje melizmas; užrašo periodo apimties vienbalsę ir sakinio apimties dvibalsę melodiją su alteruotais garsais; sukuria ir užrašo periodo apimties ritmą naudojant netradicinės dalybos ritmines
IV (VII) II p.	Melodijos harmonizavimas; Melizmos (foršlagas, trelis, grupetas).	Tonacijos (3rūšių) Ces-as; Vienbalsės ir daugiabalsės melodijos. (intervalų ir akordų sekos) su chromatizmais, vokaliai nesudėtingomis melizmomis.	Vienbalsiai ir dvibalsiai ritminiai pratimai su netradicinės dalybos ritminėmis grupėmis.	Sukuria ir užrašo periodo apimties ritmą naudojant netradicinės dalybos ritmines grupes.

50. Mokinių atsiskaitymai ir egzaminai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

VII. LAISVAI PASIRENKAMI DALYKAI

VII.I. ANSAMBLINIS MUZIKAVIMAS (INSTRUMENTINIS ANSAMBLIS, VOKALINIS ANSAMBLIS, LIAUDIŠKOS MUZIKOS KAPELA)

51. Ansamblio paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti ansamblinio muzikavimo patirtį.

52. Ansamblio tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtinės galias, padėti mokiniams įgyti vokalinio arba instrumentinio muzikavimo ansamblinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia atsiskleisti kūrybiškumui ir artistiškamumui.

53. Ansamblio uždaviniai:

53.1. pažinti ansamblių kūrinių repertuarą, ugdyti ansamblinio muzikavimo įgūdžius;

53.2. ugdyti mokinių artistišumą, kausti sceninės kultūros patirtį;

53.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti muzikavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;

53.4. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui, pasirenkant ansamblio sudėtį ir repertuarą.

54. Ansamblio veiklos sritys:

54.1. ansamblio pojūčio ugdymas;

54.2. kūrinių interpretavimas ansamblyje;

54.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

55. Ansamblio mokymosi trukmė – nuo 1 iki 6 metų.

56. Ansambliai gali būti:

56.1. tradicinės sudėties (sudaryti iš tos pačios rūšies instrumentų) arba kameriniai ansambliai (2-9 mokiniai);

56.2. vokaliniai ansambliai (10 mokinių);

56.3. liaudiškos muzikos kapela (10 mokinių);

57. Ansamblio mokymas:

57.1. mokomasi nuo pirmų mokymo metų, rekomenduojama 2 valandos per savaitę;

57.2. tobulinami mokinių skaitymo iš lapo gebėjimai, ugdomas poreikis savarankiškam individualiam darbui, repetavimui grupėje, komunikavimui ir bendravimui;

57.3. žadinama mokinio kūrybinė iniciatyva ir vaizduotė, plečiamas muzikinis akiratis;

57.4. atliekant kūrinius, pagrindinis dėmesys skiriamas teksto skaitymo įgūdžiams, ritminės pulsacijos, intonavimo tikslumo lavinimui ir kūrinių interpretavimui ansamblyje;

57.5. mokiniai mokomi derinti veiksmus su kitais atlikėjais;

58. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - ansamblio pojūčio ugdymas	
Nuostata – įgyti muzikavimo ansamblyje patirties	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą ansamblyje kartu su kitais atlikėjais	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti muzikos kūrinio nuotaiką.	1.1.1. Apibūdinti kūrinio charakterį, dinamiką.
1.2. Stilingai atlikti muzikos kūrinių.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
1.3. Derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmis.	1.3.1. Apibūdinti ir aptarti savo ir kitų atlikėjų interpretaciją.
2. Veiklos sritis - kūrinių interpretavimas ansamblyje	
Nuostata – tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti savo partiją ansamblyje.	2.1.1. Nusakyti kūrinio metrą, tempą; 2.1.2. Paašškinti atlikimo štrichus.

2.2. Raiškiai perteikti kūrybinių emocijas.	2.2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.
2.3. Klausyti ir kontroliuoti savo bei kitų atlikimą.	2.3.1. Girdėti kitų ansamblio dalyvių balsus ar instrumentus.
3. Veiklos sritis - muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose (pasirodymuose) scenoje	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą ansamblio programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti ansamblio koncertinę programą.	3.1.1. Tinkamai elgtis scenoje; 3.1.2. Kokybiškai atlikti savo partiją.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Gebėti pristatyti ansamblio koncertinę veiklą.

59. Ansamblio turinio apimtis:

59.1. ansamblio pojūčio lavinimas – sceninės patirties pradmenys, gebėjimas girdėti ir vertinti save ir kitus ansamblio dalyvius;

59.2. muzikos kūrybinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrybinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

59.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrybinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

59.4. rekomenduojamas kūrybinių skaičius per mokymosi metus – 4-6 kūrybiniai.

60. Ansamblinis muzikavimas organizuojamas laisva mokinių valia nuo pirmųjų mokymo metų.

61. Ansamblio vadovas (ė) kiekvienų mokslo metų pradžioje sudaro dalyvių sąrašą, kurį pateikia mokyklos direktoriui tvirtinti.

62. Mokiniai muzikuoti ansamblyje privalo ne mažiau kaip vienus mokslo metus, nutraukti dalyvavimą programoje mokslo metų eigoje negalima.

63. Ansamblio vadovas (ė) parengia repertuarą mokslo metams. Repertuaras kiekvienais mokslo metais peržiūrimas ir atnaujinamas. 2 – 3 kūrybinius galima kartoti iš praeitų mokslo metų.

64. Ansamblio vadovas kartu su repertuaru bei mokinių sąrašu sudaro ir veiklos planą, kuriame numato kolektyvo koncertinę veiklą.

VIII. ANTRASIS MUZIKOS INSTRUMENTAS

65. Antrojo muzikos instrumento paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti antrojo muzikos instrumento muzikavimo patirtį.

66. Antrojo muzikos instrumento tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti antrojo muzikos instrumento muzikavimo žinių ir įgūdžių.

67. Antrojo muzikos instrumento uždaviniai:

67.1. sudaryti galimybes mokiniams pažinti ar kitus muzikos instrumentus;

67.2. ugdyti mokinių pradinius grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;

67.3. skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą.

68. Antrojo muzikos instrumento veiklos sritys:

68.1. grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių ugdymas;

68.2. muzikos kūrybinių interpretavimas;

68.3. muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

69. Antrojo muzikos instrumento mokymosi trukmė – nuo 1 iki 6 metų.

70. Antrojo muzikos instrumento mokymasis:

70.1. antruoju muzikos instrumentu rekomenduojamas pasirinkti vieną iš mokykloje mokomų muzikos instrumentų: fortepijoną, akordeoną, fleitą, el. vargonus, gitarą, smuiką.

70.2. antrojo muzikos instrumento mokoma nuo antrų mokymo metų, rekomenduojama kartą per savaitę po 1 valandą;

70.3. mokomasi individualiai.

71. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių ugdymas	
Nuostata – įgyti muzikavimo antruoju instrumentu patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą muzikinį kūrinį antruoju instrumentu.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti pradinius grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius.	1.1.1. Nusakyti kūrinio metra, tempą; 1.1.2. Pažinti atlikimo štrichus; 1.1.3. Suvokti kūrinio tematiką.
1.2. Perteikti kūrinio nuotaiką.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, emocinę būseną
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio stilių, tematiką, turinį.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Pažinti ir nusakyti dinامينius ženklus; 2.2.2. Apibūdinti ir aptarti savo atliekamo kūrinio interpretaciją.
3. Veiklos sritis - muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose (pasirodymuose) scenoje	
Esminis gebėjimas – atlikti pasirinktu instrumentu programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste.
3.3. Pritaikyti grojimo antruoju instrumentu įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas antruoju instrumentu.

72. Antrojo instrumento dalyko turinio apimtis ir vertinimas:

Klasė	Pusm.	Kūrinių skaičius per mokslo metus		Atsiskaitymo formos	
		Etiudai	Pjesės, ansambliai	Techninė įskaita (atsiskaitoma mokytojui)	Kontrolinis koncertas
IV	I	1-2	1-2	Gamos, etiudas mintinai	2 kūriniai mintinai

	II	1-2	1-2	Gamos	2 kūriniai mintinai
V	I	1-2	1-2	Gamos, etiudas mintinai	2 kūriniai mintinai
	II	1-2	1-2	Gamos	2 kūriniai mintinai
VI	I	1-2	1-2	Gamos	2 kūriniai mintinai
	II	1-2	1-2	Gamos	2 kūriniai mintinai
VII	I	1-2	1-2	Gamos	2 kūriniai mintinai
	II	1-2	1-2	Gamos	2 kūriniai mintinai

73. Antro muzikos instrumento pasirinkimo procedūros vykdomos pagal mokyklos patvirtintą „Antro muzikos instrumento pasirinkimo tvarką“.

Rekomendacijos darbui su mažesnių muzikinių gabumų mokiniais.

Tikslas: silpnos motyvacijos mokinių skatinimas, siekiant ugdomajame procese geresnių rezultatų.

Uždaviniai:

- mokinio perspektyvos suvokimas;
- atsižvelgimas į vaiko individualią raidą;
- mokinių savarankiškumo bei kūrybiškumo skatinimas;
- vaiko savivertės kėlimas;
- aktyvus ir įdomus pamokų vedimas;
- humanistinis požiūris į fiziologinius ir dvasinius vaikų poreikius.

Mokytojui dirbant su mažos motyvacijos mokiniais, svarbu išsiaiškinti vaiko perspektyvą ir pritaikyti darbo metodus. Atsižvelgiant į mokinio mąstymą, charakterio savybes ir gebėjimus, galima parinkti tinkamą mokymosi tempą, programą, ir numatyti ugdymo tikslus.

Mokytojo darbo sėkmė gali priklausyti nuo žinių apie vaiko psichologiją įvairiuose amžiaus tarpsniuose, nes šios žinios mokytojui padeda derintis prie mokinių individualumo.

Paskatinimas ar pagyrimas efektyviai didina mokymosi motyvaciją, ir stiprina mokinio savivertės jausmą. Pagyrimas už pastangas kelia mokinių susidomėjimą mokomuoju dalyku. Jautresnis mokytojų požiūris į klaidas gali vaiką sustiprinti, taip stiprėja mokinio nuovoka, jog iš klaidų reikia mokytis.

Muzikos ugdymui individualioje pamokoje itin svarbu sutelkti ir išlaikyti mokinio dėmesį. Aktyvus mokytojo vaidmuo padeda mokiniams domėtis kūriniais, jo atlikimo vizija, įsigilinti į turinį.

Pagal humanistinės psichologijos pradininko A. Maslow pateiktą pagrindinių žmogaus poreikių piramidę galima būtų kurti alternatyvų požiūrį į klasės atmosferos

tobulinimą, padedantį sukurti produktyvesnę aplinką. Patenkinus keturis pirmuosius poreikius (fiziologinis, saugumo, meilės ir pagarbos), atsiskleidžia aukščiausias, saviraiškos poreikis. Tuomet mokinys gali siekti didesnių vertybių, būti kūrybingas, smalsus ir atviras naujovėms.

Aktyvus mokinių dalyvavimas pamokoje skatina pačių mokinių kūrybiškumą ir augina motyvaciją mokytis. Atsižvelgiant į vaiko norą ar nuomonę ir parenkant kūrinį, kokį jis skambintų su malonumu, sudaroma regimybė, jog motyvacija mokytis auga per pačių vaikų pastangas. Skatinimas sukurti melodijai ar temai žodžius ar ritminį pratimą mokinius motyvuotų, efektyviai tobulintų gebėjimus ir sudarytų sąlygas mokiniui pamokoje mąstyti, samprotauti ir kurti.
